

Изм. № 10/14.05.2018 г.

**ДО МИНИСТЪРА НА ВЪТРЕШНИТЕ
РАБОТИ
Г-Н ВАЛЕНТИН РАДЕВ**

СТАНОВИЩЕ

на

Фондация „Програма Достъп до информация“
представявана от Изпълнителния директор
д-р Гургана Жулева

ОТНОСНО

проект на закон за изменение и допълнение
на Закона за защита на личните данни

Уважаеми господин Радев,

На 30 април 2018 г. бе публикуван за обществено обсъждане в правителствения Портал за обществени консултации проект на закон за изменение и допълнение на Закона за защита на личните данни. Мотивите към проекта са подписани от министър-председателя г-н Бойко Борисов. Проектът е свързан с новата регулаторна рамка на Европейския съюз за защитата на личните данни – Общия регламент относно защитата на данните (GDPR) и Директива (ЕС) 2016/680 на Европейския парламент и на Съвета от 27 април 2016 година относно защитата на физическите лица във връзка с обработването на лични данни от компетентните органи за целите на предотвратяването, разследването, разкриването или наказателното преследване на престъпления или изпълнението на наказания и относно свободното движение на такива данни (директивата).

Програма достъп до информация работи в продължение на близо 22 години за способстване упражняването на правото на достъп до обществена информация и осигуряването на прозрачността на управлението. В рамките на дейността ни, която обхваща и тематиката по защитата на личните данни, сме участвали в обществените обсъждания и работни групи по приемането на Закона за защита на личните данни (ЗЗЛД) и неговите изменения и допълнения. Осъществявали сме обучителна дейност по приложението на закона, организирали сме и сме участвали в публични форуми, издавали сме множество публикации по темата и сме сътрудничили в редица международни издания в тази област. Правният ни екип е осъществявал процесуална защита в производства пред Комисията за защита на личните данни,

административните съдилища, Върховния административен съд и Европейския съд по правата на човека.

По представения текст на проект за закон имаме следните бележки:

I. Общи бележки

1. Съгласно Закона за нормативните актове проектите за нормативни актове подлежат на обществено обсъждане за срок от 30 дни. Само по изключение може да се предвиди съкратен срок за обсъждане от 14 дни.

а/ В настоящия случай са предложени изменения на ЗЗЛД в обем от 38 страници, докато текстът на закона в настоящия му вид е 25 страници. Тоест, новите текстове надхвърлят значително обема на сега действащия закон, а се очаква заинтересованите да се запознаят и да представят бележки в съкратения срок.

б/ С предложените изменения и допълнения се засягат правата и задълженията на над 7 млн. граждани и около 2 млн. юридически лица – търговци и юридически лица с нестопанска цел.

в/ Текстовете на изготвения проект засягат основни ценности на демократичното общество като правото на всеки да търси и получава информация, както и по-общо свобода на словото, адекватната защита на личните данни като част от личната сфера, свободната стопанска инициатива и др.

Предвид изложеното смятаме за крайно недостатъчен съкратеният срок от 14 дни за обсъждане на предложените текстове. Смятаме за абсолютно необходимо за обществен интерес, качеството на проекта на закон и съхраняването на основните права срокът за обществено обсъждане **да бъде продължен**.

2. Несъмнено изменението и допълнението на ЗЗЛД е необходимо с оглед създаването на национална уредба в областите, в които GDPR предвижда това, както и с оглед въвеждането на директивата. Положителна оценка следва да се даде на отмяната на регистрационния режим за администраторите на лични данни. Необходимо е действително и обезпечаването на надзора на изпълнението на Регламента.

3. Същевременно в предложените разпоредби се наблюдават и заложили проблеми. Така например, предвидени са изключително високи минимума при административно-наказателната отговорност за нарушаване на Регламента. В практиката до момента се установи, че съществуването на такива минимума – в размер на 10 000 лв. е в състояние да елиминира малкия бизнес, както и да осъществява ролята на цензура по отношение на малките /особено регионалните/ медии. През годините е имало случаи на налагане на такива глоби, при които за публикуването на ЕГН на публична фигура в критична статия се налага глоба, която е равностойна на целия годишен оборот на фирмата.

4. Следва да се отдели внимание на баланса между правата, който следва да се прави в случаите на журналистическото изразяване и достъпа до обществена информация. Обработването на лични данни при журналистическо изразяване и поставянето на необходимия баланс между правото на информация и защитата на личните данни е от

съществено значение. В това отношение следва да се прецени внимателно чл.25д от проекта на закон, тъй като възлагането на прекалено големи задължения върху медиите може да се окаже препятствие пред свободата на словото, гарантирана с Конституцията.

5. Задължението да се оказва съдействие на надзорния орган чрез предоставянето на информация, която е защитена от закон тайна /чл.12 а от проекта/, може да доведе до намеса в други основни човешки права. Тази обща формулировка може да доведе до тълкувания, според които данни, защитени например от адвокатска или лекарска тайна следва да бъдат разкривани. Такова разбиране е в нарушение на други основни права като правото на защита и др.

Затруднения пред достъпа до публичните регистри може да доведе и настоящата редакция на чл.25г от проекта за закон. Според първата алинея на тази разпоредба публичен достъп до ЕГН/ЛНЧ се предоставя, ако закон изисква това. Според следващата алинея /втора/ обаче в тези случаи се определяли условия за недопускане на общодостъпност. Налице е противоречие, което може да доведе до неправилно тълкуване и рестриктивно прилагане на публичността, в нарушение на чл.41 от Конституцията и при създаване на условия за подпомагане на непрозрачността, измамите и корупцията.

6. В предложението ЗИД на ЗЗЛД се допуска, без ясни критерии, преповтаряне на едни разпоредби от Регламента /напр. определенията на понятията „лични данни“, „обработване“, профилиране“ и др./. Същевременно се отменят фундаментални за разбирането на ЗЗЛД разпоредби, като досегашните чл.1, 2, 3, 4 и 5. Отменят се цели глави от действащия ЗЗЛД /напр. пета и шеста/. В мотивите не е създадена необходимата прозрачност, която да позволи да се разбере каква е гледната точка при възпроизвеждането на едни разпоредби от Регламента и отмяната на други разпоредби от действащия закон.

7. В проекта на ЗИД на ЗЗЛД е допусната употребата на различни термини, които са синоними, но не са определени със специфично значение. Така например на едни места се употребява терминът „заличава“ /данните/, а на други – „изтрива“ /данните/. Изискването за прецизна законодателна техника не позволява допускането на такива неясноти. Същото се отнася до дублетно използваните изрази „неточни данни“ и „неверни лични данни“.

8. Редица разпоредби са в редакция, която не изключва прилагането им по начин, който да създаде прекомерни и ненужни административни, финансови и други пречки пред бизнеса, особено малкия и средния. Законът следва да осигури баланса, при който едновременно да се прилага адекватно Регламентът, и същевременно да е създадена адекватна възможност бизнесът да се развива свободно.

9. Според GDPR основна ценност е осигуряването на защитата на правата на субекта на данни. За тази цел самото законодателство, което гарантира тази защита, следва да е

достъпно за субектите, т.е. за физическите лица. Това поставя изискване за ясна структура и разпоредби на закона, които позволяват правата да бъдат упражнявани, а насрещните на тях задължения – лесно изпълнявани. Такава достъпност и яснота като че ли липсва в представения проект на закон.

II. Конкретни бележки

Поради краткия срок на този етап не сме в състояние да дадем по-конкретни бележки. Някои конкретни съображения по отношение на конкретни разпоредби се съдържат в представените по-горе бележки.

С уважение:

Изпълнителен директор на ПДИ: д-р Гергана Жулева

Ръководител на правния екип на ПДИ: адв. Александър Кашъмов